

Informatie Kunstwerk

Titel: Lampenmaakster

Wijk:	Centrum
Toponiem:	Nieuwe Emmasingel, Philipsmuseum
Kunstenaar:	Jos van Riemsdijk
Materiaal:	Brons
Jaar van plaatsing:	1966

Omschrijving

In de 'Lichtstad'Eindhoven zijn vele tastbare herinneringen aan het Philipsbedrijf. In de eerste plaats zijn er de vele fabrieksgebouwen in en rond het centrum, waaromheen in de loop van de tijd hele woonwijken zijn verrezen om de arbeiders van het bedrijf te huisvesten. Jubilea zijn aanleiding geweest tot een aantal opvallende monumenten. Het meest bekend is waarschijnlijk het Evoluon, dat ter gelegenheid van het 75-jarig jubileum van de NV Philips aan de rondweg is gebouwd. In hetzelfde jaar verrijst in het centrum van de stad het intieme beeld van een lampenmaakstertje door de beeldhouwster Jos van Riemsdijk uit Nijnsel. Het is een geschenk van de gepensioneerden die op deze wijze uitdrukking hebben willen geven aan de verbondenheid met 'hun'bedrijf. Het lampenmaakstertje werd op vrijdag 23 september 1966 onthuld en werd, zeer toepasselijk, aangeboden door de eerste ingenieur die bij Philips in dienst trad, ir. J.C. Lokker, en door mevrouw A.M. van der Brug-Mansvelders die in 1893 onder personeelsnummer 56 bij Philips werkzaam was.

Het Lampenmaakstertje is zeer levendig weergegeven, een beetje schuin op haar stoel gezeten, geconcentreerd op de gloeilamp in haar handen. Haardracht en details in kleding, zoals de dichtgeknoopte laarsjes, weerspiegelen de tijd van oprichting van het bedrijf in 1891. Het beeld symboliseert de arbeid van de werkers en werksters van het eerste uur die Philips, en daarmee Eindhoven, groot hebben gemaakt. In zijn dankwoord merkt ir. Frits Philips op dat succes-story mede te danken was aan het feit dat er vroeger 'goeie, goedkope en veul gloeilempkes'waren gemaakt. Jos van Riemsdijk modelleert bij voorkeur in gips, klei en was, maar werkt ook in steen en hout. Zij heeft een figuratief-impressionistische stijl, die in het Lampenmaakstertje onder meer blijkt uit haar natuurlijke, enigszins nonchalante, óngeposeerde'houding. Het onregelmatig geboetseerde oppervlak verlevendigt in het brons de huid van het beeld, doordat het allerlei licht-donker contrasten veroorzaakt. Een uitzondering

vormt de gladde glazen lamp, die hierdoor extra aandacht trekt. Overigens staat het beeld aanvankelijk voor 'De bruine Heer' op de hoek van Emmasingel en Nieuwe Emmasingel. Al in 1968 zijn allerlei bezwaren tegen deze locatie geuit. Het beeld zou een ereplaats in het centrum verdienen, maar staat nu 'in een duistere hoek waar 's morgens en 's avonds alleen Philips-employees voorbij rennen'. Voor bezoekers van de stad zou het beeld op deze manier onbekend blijven. Tegenwoordig zit het Lampenmaakstertje op haar stoel voor de Lichttoren, op de hoek Emmasingel/Mathildelaan. Na het afbreken van de schansmuur rond Philips Lighting is het beeld voorzien van een lichte rondgebogen wand als fond. Jos van Riemsdijk is onder meer opgeleid door Jan Bronner aan de Amsterdamse Rijksacademie. Haar beelden hebben vooral de mens, kinderen en dieren tot onderwerp. Daarnaast maakt zij portretten. In de hal van het Stadskantoor staat een bronzen Kip (1971) van haar hand, aangekocht door de gemeente Eindhoven.

